

Resultat av remiss för begrepp relaterade till kontaktorsak

Termposterna i denna remiss är resultatet från ett terminologiarbete inom området vårdkontakter. Begreppen har förankrats genom en bred nationell remiss. Synpunkter på termer, definitioner och anmärkningar har lett till vissa ändringar av de förslag som skickats ut. Remissen avslutades den 4 juni 2021. De slutgiltiga termposterna publicerades i Socialstyrelsens termbank i september 2021.

Bakgrund till terminologiarbetet

Begreppet kontaktorsak är ett av flera begrepp som används i Nationell informationsstruktur (NI) i en betydelse som delvis skiljer sig från termbankens definition. Detta leder till att Socialstyrelsen som myndighet inte ger en entydig bild av vad en kontaktorsak är. Syftet med projektet har varit att ta fram en enda definition, som speglar språkbruket i hälso- och sjukvården. Ett ytterligare syfte har varit att se över termposterna för några relaterade begrepp.

Sammanfattning av remissvaren

Remissen skickades till 151 remissinstanser, av vilka 91 svarade. Arbetsgruppen har gått igenom alla synpunkter och kommentarer och särskilt övervägt de negativa svar där flera remissinstanser givit liknande motiveringar. Tabell 1 nedan visar hur remissvaren har fördelats i svarsmallen.

Tabell 1 Svar enligt svarsmallen (i procent)

Termpost	Ja term	Nej term	Ja def.	Nej def.	Ja anm.	Nej anm.
vårdbegäran	-	-	99	1	80	20
kontaktorsak/sökorsak	78	22	97	3	92	8
besöksorsak/vårdkontaktsorsak	97	3	98	2	95	5
remiss	-	-	84	16	93	7

Föreslagna termposter

Nedan följer samtliga föreslagna termposter följt av en sammanställning av synpunkterna och den slutgiltiga termposten.

Termpost 1 – vårdbegäran (reviderad)

Term	vårdbegäran
Tidigare definition	begäran om erhållande av hälso- och sjukvård
Ny definition	begäran om hälso- och sjukvård
Tidigare anmärkning	Vårdbegäran kan göras för egen eller annans räkning. Exempel: fidsbeställning, akut öppenvårdsbesök, remiss.
Ny anmärkning	Vårdbegäran kan delas in i tre typer utifrån vem som framställer den: <ul style="list-style-type: none"> • Vårdbegäran för egen räkning, där patienten själv eller en företrädare för patienten framställer vårdbegäran. Exempel på företrädare är vårdnadshavare, förvaltare, ombud och god man. • Remiss, där hälso- och sjukvårdspersonal framställer vårdbegäran för patientens räkning. • Vårdbegäran från tredje part, där någon annan framställer vårdbegäran för patientens räkning. Exempel på tredje part är myndigheter (typiskt Polisen eller Rättsmedicinalverket) och utomstående personer.

Flera remissinstanser efterfrågade att skillnaden mellan företrädare (första punkten i anmärkningen) och utomstående personer (tredje punkten i anmärkningen) skulle framgå tydligare. Den slutgiltiga termposten har justerats för att möta detta önskemål.

Slutgiltig termpost:

Term	vårdbegäran
Definition	begäran om hälso- och sjukvård
Anmärkning	Vårdbegäran kan delas in i tre typer utifrån vem som framställer den: <ul style="list-style-type: none"> • Vårdbegäran för egen räkning, där patienten själv eller en företrädare för patienten framställer vårdbegäran. Exempel på företrädare är vårdnadshavare, förvaltare, ombud och god man. • Remiss, där hälso- och sjukvårdspersonal framställer vårdbegäran för patientens räkning. • Vårdbegäran från tredje part, där någon annan framställer vårdbegäran för patientens räkning. Exempel på tredje part är myndigheter (typiskt Polisen eller Rättsmedicinalverket), närstående personer och personer utan relation till patienten.

Termpost 2 – kontaktorsak (reviderad)

Tidigare term	kontaktorsak
Ny term	sökorsak
Tidigare definition	orsak till vårdkontakt som patient eller företrädare för patient anger
Ny definition	orsak till vårdbegäran som anges av patient, företrädare för patient eller tredje part
Tidigare anmärkning	-
Ny anmärkning	Begreppet ska inte förväxlas med vårdkontaktsorsak, som anges av hälso- och sjukvårdspersonal.

Flera instanser föreslog termen *patientkontaktorsak*. Detta har dock samma brist som den tidigare termen *kontaktorsak* i att den försvårar förståelsen av termen *vårdkontakt*. Dessutom för den tankarna till *patientkontakt*, som syftar på personalens kontakt med patienten.

Några instanser föreslog *vårdbegäransorsak*, vilket är mer genomsynligt än *sökorsak* sett till definitionens formulering. Det skulle dock kunna missförstås som att alla orsaker till vårdbegäran omfattas, när orsak till remiss inte omfattas av begreppet.

Sammantaget är vår bedömning att termen *sökorsak*, trots den relativt låga graden av tillstyrkan (78 %) är bättre än alternativen. Det kan noteras att bara två instanser ville behålla *kontaktorsak* som term, vilket tydligt indikerar behovet av en ny term.

Slutgiltig termpost:

Term	sökorsak
Definition	orsak till vårdbegäran som anges av patient, företrädare för patient eller tredje part
Anmärkning	Begreppet ska inte förväxlas med vårdkontaktsorsak, som anges av hälso- och sjukvårdspersonal.

Termpost 3 – besöksorsak (reviderad)

Tidigare term	besöksorsak
Ny term	vårdkontaktsorsak
Tidigare definition	orsak som hälso- och sjukvårdspersonal anger för patients öppenvårdsbesök
Ny definition	orsak till vårdkontakt som hälso- och sjukvårdspersonal anger
Tidigare anmärkning	-
Ny anmärkning	Begreppet ska inte förväxlas med sökorsak, som anges av patient, företrädare för patient eller tredje part.

Förslaget fick stark tillstyrkan i remissen. Termposten revideras enligt arbetsgruppens förslag.

Slutgiltig termpost:

Term	vårdkontaktsorsak
Definition	orsak till vårdkontakt som hälso- och sjukvårdspersonal anger
Anmärkning	Begreppet ska inte förväxlas med sökorsak, som anges av patient, företrädare för patient eller tredje part.

Termpost 4 – remiss (reviderad)

Term	remiss
Tidigare definition	handling som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar för en patient
Ny definition	vårdbegäran från hälso- och sjukvårdspersonal som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar för en patient
Tidigare anmärkning	-
Ny anmärkning	Observera att denna definition skiljer sig något från den definition som finns i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården, tandvården m.m.: handling om patient som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar

Majoriteten av de negativa svaren motiverades av att man föredrog *handling* som överordnat begrepp, för att stämma bättre överens med föreskriftens definition. Det nya förslaget fick dock stark tillstyrkan, och eftersom den huvudsakliga ändringen är just att byta det överordnade begreppet konstaterar vi att det är lämpligast att gå vidare med denna ändring.

Slutgiltig termpost:

Term	remiss
Definition	vårdbegäran från hälso- och sjukvårdspersonal som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar för en patient
Anmärkning	Observera att denna definition skiljer sig något från den definition som finns i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården, tandvården m.m.: handling om patient som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar

Övriga ändringar

Ett antal termposter som avser mätpunkter i vårdprocessen tas bort från termbanken då de inte längre är aktuella:

- aktivitetsstart/åtgärdsstart
- vårdbegäran inkommen
- beslut vårdåtagande
- beslut avslag av vårdbegäran
- första vårdkontakt
- beslut aktivitet/åtgärd
- beslut avslut av vårdåtagande
- avslut av vårdåtagande

Även termposten *konsultation* avpubliceras då arbetsgruppen identifierat brister i definitionen. Det fanns inte möjlighet att reda ut begreppet vidare inom ramen för detta terminologiarbete, men begreppet kan utredas och termposten återpubliceras i framtiden.